

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
dodatno naslednjico dve ter stane
menično na pošti D 10—, za ino-
stano D 18—, dostavljen na dom
D 11-50, na izkaznice D 10—,
inacrat po dogovoru.

Naroda se pri uravi "TABORA".
MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

Poština plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritišča, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
račun št. 11.587.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vrstijo.

Leto: III.

Maribor, sredi 6. decembra 1922.

Številka: 276.

Mi in ljubljanske vo- litve.

Maribor, 4. dec.

Od odličnega političnega delavca smo sprejeli:
Na noben dogodek se ne sme gledati preobčutno, kakor če bi bil nepopravljiv. Nasprotno! Ljubljanske volitve se morajo popraviti, ker so isto preobčutno, kakor za ljubljano, da bi moglo v orientaciji ljubljane vse tako ostati, kakor je bilo zadnji čas. Iz več strani smo morali čuti ob desu volitvah priprav, da se te nas ne tičejo in se zato nismo vmešavali, akoravno je poročeno trediti, da se konsolidacija ljubljane nas nič ne tiče. Vodstvo demokratske stranke bo se s položajem moralo zelo temeljito baviti in nočemo prej zavzeti stališče, ker hočemo, da bodo v stranki disciplina, ktere potrebo so dokazale baš te volitve. — Menda je bila najusodnejša opustitev, da se v razčiščenje položaja ni poseglo, ko ob začetku z železno roko vmes, ob sedelavnanju vse Slovenije, kar pa ljubljancem ni bilo dobro došlo. Mi si zato umijemo roke. Radi pozabimo krivice, ki so se nam godile, akoravno ljubljani ne more škodovati, če se mi tu ob maji krepijo. Tu zdaj imate središčno Slovenijo! Zedinili ste jo s tem, da je narodno meščanstvo dalo mesto v roke brezdomovincev!
Mi bomo poslej vsaj začasno mogli ljubljane še manj pričakovati ne-
ga. Kdo ji želimo, da se zopet zbere in dvigne, da nam bode magla hiti res v pomoč, prosimo, naj nas oni, ki so jo zavzeli, vsaj v prihodnje pu-
stijo neovirane na delu za tukajšnji narod, kakor moremo in znamo. — Razdrapanost famkaj in tukaj je, ka-
kor vidimo, prilično enaka. Znači pa propast enih kakor drugih, če ne zmaga pamet!

Revizija človeka, a ne ustave.

Na praznik četrte obletnice osvobo-
bojenja je priredil zagrebški Jugoslo-
venski Sokol predavanje g. dra Luja
Vojnovića o »Dolžnostih današnjega
časa«, ki je bilo sprejeto z velikanskim
navdušenjem. Dr. Luj Vojnović je
ena najmarkantnejših jugoslovenskih
osebnosti. Njegova rodbina poteka iz
starega dubrovniškega plemstva. Du-
brovnik ima od vseh mest v Jugosla-
viji najlepše kulturne in politične tra-
dicije; po pravici mu pravijo »jugo-
slovenske Atene«. Bil je dolga stoletja
samostojna republika ter je gojil slo-
vinsko poezijo v dobi renesanse in
baroka, ko je v severnejših pokrajinah
vladal tuji duh in ko je Srbija ječala
pod turškim jarmom. Moderni Du-
brovnik je dal domovini mnogo odlič-
nih mož; med prvimi so knezi Vojno-
vići. Oče Kosta Vojnović si je pridobil
ogromno zaslug za zmago narodne
misli v Dalmaciji. Umrl je kot vsenči-
liški profesor v Zagrebu. Sin Ivo je
odlični pesnik in dramatik; njegovo
ime je znano daleč v svetu. Dr. Luj Voj-
nović je znameniti publicist in di-
plomat. Svoječas je sodeloval kot mini-
ster Črne gore na balkanski mirovni
konferenci v Londonu. Bil je dober
prijatelj pokojnega kralja Petra in
vzgojitelj našega sedanjega vladarja.
Med vojno je širil v inozemstvu spo-
znavanje naših razmer ter izdal v fran-
coščini in angleščini odlična dela o
naši zgodovini v zvezi s propagando
za osvobodjenje vseh Jugoslovenov. Dr.
Luj Vojnović je pesniška duša kakor
njegov brat Ivo; vsak njegov spis ali
govor preveva redka plastika in lepo-

Vlada podala ostavko.

Prekrižani računi opozicije. — Pred razpustom skupščine.

Beograd, 4. dec. Danes ob 12.15
je Pašić predložil kralju demisijo vla-
de. Storil je to v smislu sklepa celo-
kupne vlade, da se končno razčisti si-
tuacija in se prekrižajo računji opozi-
cije, ki je upala s pomočjo Radičevcev
vreči vlado. Demokratski ministri sa-
mi so želeli, da se razčisti položaj in
eventualno razpišejo nove volitve. —
Kralj je takoj poklical predsednika
skupščine dr. Lukinića, ki pa še ni
predlagal osebe, kateri se naj poveri
sestava nove vlade, ampak je prosil
kralja za rok do jutri, ko ima demo-
kratski klub plenarno sejo. Kralj je
izrekel željo, da se kriza ne zavlačuje.
Pašić je predlagal kralju razpust par-
lamenta in razpis novih volitev. Jutri
pače odločitev v demokratskem klubu.
Jutrišnja seja narodne skupščine
bo le kratka in bo prihodnja sklicana
pismeno.

Danes se je delegat Hrv. bloka dr.
Drinković zopet razgovarjal z razni-
mi politiki: Protićem, Davidovićem in
zastopniki opozicije. Povsod je slišal
pozive, naj Radičevci opuste abstenen-
co. Zvečer je prišlo iz Zagreba poročilo,
da so se blokaši odločili za nadaljno
abstenenco.

Zagreb, 5. decembra. (Izvirno.)
Od uglednega člana demokratskega
kluba je sprejel poročevalec zagreb-
ških »Novosti« sledeče informacije:
Pred vsem je v interesu demokratske

stranke same, da v svojih vrstah raz-
čisti položaj. To pa na ta način, da
stavi vprašanje, ali želi ves klub, da
vztraja stranka pri svoji dosedanji po-
litiki, ter da brani vidovdanske usta-
vo pred napadi od katerekoli strani,
ali pa da se postavijo nove kombina-
cije z opozicijskimi strankami. Ni
dvoma, kako bo padla odločitev. Delo
levičarjev prinaša koristi samo radi-
kalcem. Zato pa se strinja demokratski
klub, predvsem minister Pribičević
sam z demisijo celokupnega Pašičevega
kabineta.

Beograd, 5. decembra. Odločnost
Pašičevega kabineta je vsakemu ko-
likaj poučenemu politiku razkrita si-
tuacija v tej smeri, da se čutijo oni,
ki so za vzdržanje režima, močne, da
lahko riskirajo tudi demisijo in da
vkljub temu ne nastopi temeljita pre-
mena režima. Tako so postala z enim
mahom vsa pogajanja za strnoglav-
ljenje režima iluzorna in prešlo se je
k možnosti razpusta parlamenta in
razpisa novih volitev. Demisija Pašiče-
vega kabineta bo močno vplivala
na današnjo sejo demokratskega klu-
ba. Desničarji hočejo stopiti v ofenzivo
in energično zahtevati popolno raz-
čiščenje situacije.

Beograd, 5. decembra. (Izvirno.)
Dr. Korošec je včeraj obiskal Stojana
Protića, s katerim je konferiral o po-
litičnem položaju.

Pogovor z Radićem.

Zagreb, 5. dec. Današnje »Novo-
sti« prinašajo interview svojega so-
trudnika z Radićem. Samo oni — pra-
vi Radić — ki niso odkritosrčni Jugo-
slavani, morejo govoriti o tem, da so
moja pogajanja trik. Pokazali smo
s svoje strani, da nam je veliko lažje
ne skupni državi. Med demokrati smo
našli odziv ne le za sporazum, ampak
tudi za sodelovanje. So tam ljudje ši-
rokega obzorja in gotovo večji srbski
patrijoti nego radikali. Čujem, da so
prišli s konkretnimi predlogi. Razgo-
varjali se bomo z njimi kot zastopniki
muslimanskega prebivalstva. Fatali-
zem in račun v Kempal-pašo morajo
seveda opustiti. Predvčeraj je odpoto-
val dr. Drinković z mojim pismom k
Protiću. Videli bomo, kaj ima on pri-
pravljenega. On sam ne gre tako dol-
go v Beograd, dokler bo na krmilu se-

dajni režim, ker bi to samo slabilo nje-
govo pozicijo. Meni je — je dejal Ra-
dić — na tem, da pride do sestanka
vseh naprednih skupin, pa ne v Beo-
gradu. Na vprašanje, kaj namerava
blok, če se akcija ne posreči, je menil
Radić: hočemo sporazum med Srbi in
Hrvatmi in bomo akcijo tako dolgo na-
daljevali, da pridemo do cilja. Ta ideja
je danes že v masah in je danes tako
močna, da radikali ne morejo reči kaj
drugega, nego, da so proti sporazumu.
Priti mora do volilne vlade, do vlade
široke koncentracije in iz večine Sr-
bov, Hrvatov in Slovencev. Volitve bi
se izvršile v znamenju sporazuma. —
Ako zmagajo kmetje, je sporazum v
par urah dosežen. Ako zmagajo demo-
krati, tudi ne bomo dolgo čakali na
sporazum. Sporazum pomeni zado-
voljnost na eni in drugi strani.

Vprašanje morskih ožin.

Rusija solidarna s Turčijo.

Lausanne, 4. dec. Danes dopoldne
se je sestala komisija za teritorialna
vprašanja, da razpravlja o vprašanju
morskih ožin. Bolgarska in ruska de-
legacija ste bili navzoči. Izmet-paša je
pojasnil splošna načela, katerim sledi
turška delegacija pri razpravi tega
vprašanja. Čiherin je formuliral rusko
stališče, ki vsebuje sledeče zahteve:
Svoboda morskih ožin za trgovske
ladje, prepoved prevoza vojnih ladij
in pravico Turčije, da utrdi ožino. —
Duca in Stambulski sta obrazložila

stališče Rumunije in Bolgarske. Izmet-
paša je naglašal, da ruski nazori so
glašajo s turškimi.

London, 4. dec. Renterjev urad
javlja iz Lausanne: Oseba, ki je danes
prisostvovala razpravi o morskih oži-
nah, je izjavila, da Čiherin očitno
noče, da bi prišlo do rešitve vprašanja.
V zavezniških krogih pa prevladuje
mnenje, da bodo velesile vkljub rus-
kim poskusom zasejati nezaupnost,
mogle priti do zadovoljive rešitve.

Irska ustava.

London, 4. dec. Zgornja zbornica
je v tretjem branju sprejela zakon, s
katerim se ratificira irska ustava.

Pred vladno krizo v Belgiji.

Pariz, 4. dec. Kakor poroča
»Oeuvre« iz Bruslja, govore v politič-
nih krogih o predstojećem padcu ka-
bineta Theunis. Osta-ja namen, vreči
vlado pri vojaški debati.

BORZA.

Curich, 5. dec. (Izv.) Sklepni tečaji.
Pariz 37.10, Zagreb 1.80, London 24.04,
Berlin 0.065, Praga 16.85, Italija 26.65,
Newyork 530, Dunaj 0.0076, žigosane
krona 0.0076, Budimpešta 0.23, Varša-
va 0.035, Sofija 4, Bukarešta 3.35.

ta; vse, kar pove, izraža široko obzora,
je, globoko premišljenost in na zunanji
pravi francoski esprit.

Njegovega predavanja dne 1. t. m. v
Zagrebu so se udeležili vsi tamošnji
jugoslovensko orientirani krogi, med
njimi namestnik g. Demetrović. Na-
ravno je, da si je predavatelj izbral
predmet, ki je za ta dan najbolj pri-
meren in kateremu so ravno zadnji
dogodki osvežili aktualnost. To je
vprašanje državnega in narodnega je-
dinstva, vprašanje, ali naj ustvarimo
močno in srečno domovino, ali pa se
razcepimo v posamezne zgodovinske
enote, ki bodo le za silo povezane med
seboj. Značilno je, da se je ta odlični
zgodovinar izjavil proti historizmu
in znova naglasil ter v sijajnih besedah
dokazal potrebo, da ostanemo edi-
ni in močni. Žal da ne moremo zaradi
pomanjkanja prostora prineseti daljše-
ga izvlečka iz njegovega govora, zato
pa citiramo samo zadnji pasus, v ka-
terem govori o tako delikatnem poli-
tičnem vprašanju kot je revizija usta-
ve:

Vse kulturne superiornosti, vse
ideologije, ki vladajo v našem traim-
nem narodu, morajo ustvariti eno
enotno, skupno kulturo. Nikdar ne bo
preveč te kooperacije. Če vsi liberalni
duhovi, predstavitelji celih plemen od-
povejo sodelovanje, bomo padli v na-
rodno smrt in pripomogli k nastanku
posebnega tipa policijske države; pri-
pomogli bomo, da bodo vodili državno
politiko izključno lestrankarski inte-
resi... Verujte mi, da ima naše vpra-
šanje bolj etično kot pa politično obe-
ležje. Moralni faktor dominira z viso-
kega nad vso situacijo. Mi kot pravi
Slovani le preradi obožujemo črko, ne
pa to, kar se krije za črko. Najlepše je
pač delati, graditi ustavo: najtežje pa
je izvesti ustavo v praksi. Tudi dana-
šnja ustava ni večna. Nepristano sli-
šimo o njeni reviziji. Res so ustave za-
to, da se izpreminjajo, ali pa mislite,
da bo revizija ustave sedaj ali pozneje
prinesla kakšno globoko, resnično
izpremembo v narodnem življenju? —
Kdor to misli, se globoko moti. V apli-
ciranju ustave, kakršnakoli je že, igra
glavno vlogo moralni faktor. To je sta-
ra resnica, resnica, ki jo je izrekel že
v 14. stoletju največji italijanski pe-
snik Dante, ki pravi v svoji »božanski
komediji«, da pač obstojajo zakoni, a
kdo jih izvaja v življenju? Upeljimo
več strpnosti, več kulta osebnosti, svo-
bo, več poštenja, več podrejevanja tej
skupnosti strankarskih in osebnih am-
bicij ter mnogo ljubezni, pa bodo ti
moralni faktorji vse rešili, vse porav-
nali; napotili nas bodo na urejeno,
mirno koncepcijo medsebojnih odno-
šajev in naših odnošajev do države.
Nad vrati, ki vodijo v staro du-
brovniško posvetovalnico, je
vrezan napis: »Obliti privatorum, pu-
blica curate«, to je pozabite na zasebne
stvari in skrbite za javne (ljudske) po-
trebe. Ta napis je govornik predlagal
tudi za naš parlament.

Ustave bodo veljale toliko, kolikor
bodo veljali ljudje, ki jih uvajajo
v prakso, zato pa je predvsem treba
ustvariti ljudi. Mi stari smo žalbog
preveč ugreznili v logomaniji, v borbi
za besede; dolžnost mladih je, da dajo
naši skupni domovini novo etično pod-
lago.

Dva elementa sta, s katerima mo-
ramo pričakovati bodočih dogod-
kov. Prvi element je dobrota, humana
dobrota, strpnost in ljubezen med dr-
žavljeni; brez teh lastnosti ne moremo
zgraditi ničesar, kar bi bilo res solid-
no; brez njih nastaja — kot vidimo
sedaj — globok, neupravičen, nepred-
viden med državljani.

Drugi element je sveto navdušenje. Ne lahko miselnost in otročje navdušenje, marveč ono strogo religiozno navdušenje, brez katerega niso nikdar nastale velike stvari. S tega elementa bomo kljub vsemu nezadovoljstvu, ki dočela naravno pretresa našo družbo in ki ni omejeno le na nas, marveč je nezadovoljstvo vsega sveta, preživeli sedanje težke trenutke in si ustvarili močno in srečno domovino.

Politične vesti.

*** Mala antanta in balkanska zveza.** Te dni sta se sestala v Lausanni dr. Nimčić in dr. Beneš ter razpravljala o važnih vprašanjih ki se tičejo Male antante in smernice njene politike na orijentski konferenci v Lausanni, kakor tudi vprašanja eventualnega osnovanja balkanske zveze. Dr. Beneš je razen z Nimčićem razpravljala o vprašanju balkanske zveze tudi z Curzonom in Barrerom. Barrere se je pri dr. Benešu informiral o stališču, katerega zavzema Mala antanta v vprašanju balkanske zveze, ker se v Franciji baje boje, da bi Anglija vporabila balkansko zvezo v svoje namene odločitvi Malo antanto od Francije. Kakor se vidi iz tega strahu Francije pred okrepitevijo vpliva Anglije, obstajajo med obema zavezniki državama še vedno ostra nasprotstva, čeprav se dan za dnem na zunaj naglašajo, da so zavezniški povsem edini. Poznavalci francosko-angleških odnosov trdijo celo, da postajajo ti z vsakim dnem slabši.

*** Vsenemci za izhod na Jadran.** V protestantski cerkvi sv. Pavla v Frankfurtu se je nedavno vršilo veliko zborovanje Zveze za nemško-avstrijsko ujedinjenje. Govoril je med drugim tudi predsednik nemškega parlamenta Loebe. Dopisniki zagrebške »Riječi« objavljajo nekatere zanimive momente, ki se tičejo bodočega razmerja med Slovani in Nemci. Novinar Grossmann z Dumaja je dejal, da mora Nemčija izkoristiti gospodarski položaj Avstrije, da se razširi na skrajne avstrijske meje. Nemčija mora segati od Severnega morja do Jadrana s Bismarckom in Trstom. Mussoliniju to ne bo prav, a della Toretta ali Nitti bi utegnili odgovorjati na take predloge. Dalje: kulturni nemški narod ne more dovoliti, da bi milijoni njegovih sinov ječali pod jarmom kulturno zaostalih narodov Poljakov, Čehov in drugih. — Po govoru 75 letnega profesorja Friedwagnerja, ki je govoril o osebnih žrtvah za domovino, so na orgljah intonirali pesem »Deutschland über alles«, katero je poskušalstvo pelo po melodiji »Gott erhalte«. — Predsednik parlamenta Loebe se je v svojem govoru dotaknil vprašanja nemško-

slovanskih odnosov. Njegovo rešitev vidi v tem, da Slovani priznajo vse pravice velike nemške države in da skušajo svojo narodno eksistenco spraviti v sklad z nemškimi zahtevami. To se pravi na pr. Čehi, umaknite se pred Nemci; Jugoslavi, odstopi Nemčiji ozemlje do Adrije, t. j. celo Slovenijo. Tako za sedaj, drugičkrat pa dalje. Jansen dokaz, da se Nemci niso ničesar naučili od katastrofe svojega imperijalizma. Treba je, da smo vedno previdni in da skrbno zasledujemo take in podobne pojave v nemškem svetu. Imejmo povsod pred očmi, da zgodovina še ni zaključena!

*** Daskolov o vprašanju Zapadne Tracije.** Bolgarski notranji minister Daskolov, ki opravlja vsled odsotnosti Stambolijskega posla ministrskega predsednika, je rekel v sobranju, odgovarjajoč na neko interpelacijo, da bo Bolgarska nadaljevala politiko sporazumov in političnega pomirjevanja, ki je imela doslej zelo dobre uspehe, med katerimi naj se naglasi tudi udeležba Bolgarske na konferenci v Lausanni, kjer so bile obrazložene bolgarske stremeljenja, kar smatra bolgarska vlada v pričakovanju izida konference za važen uspeh. Bolgarska, je rekel Daskolov, vztraja pri svoji zahtevi po izhodu na Egejsko morje, do katerega pa more priti le preko bolgarske autonomne in pomeddržavljene Zapadne Tracije. Vest, da se Bolgarska namerava približati turško-ruskemu ali kakemu drugemu bloku, ki bi ogrožal mir na Balkanu, je neresnična in zlonamerna ter ne more biti v skladu s politiko lojalne neutralnosti, ki jo je začela bolgarska vlada. Svoj govor je Daskolov zaključil z naglašanjem, da na Balkanu vendar mir ne bo docela vzpostavljen, dokler se ne bo zadovoljilo vsaj najupravičenejšim bolgarskim potrebam.

*** Fuzija angleških liberalnih strank.** Angleški liberalci so po porazu, katerega so jim prinesle zadnje državno-zborske volitve uvideli, da sedaj niso časi za razprtije ter sklenili, da se zopet strnejo v močno enotno frakcijo. Te dni se je tudi res že vršil v Londonu prvi sestanek med zastopniki grupe krog Lloyda Georgea in Asquitha ter Chamberlaina. Na sestanku je prišlo do popolnega soglasja in se pričakuje, da bodo liberalci že pri prvem prihodnjem zasedanju parlamenta nastopili enotno.

*** Obtoženi bolgarski ministri** Gešov, Malinov, Danev in Kostnikov, ki so bili dozdaj zaprti v Sofiji, so bili prepeljeni v Šumlo, kjer ostanejo do konca procesa. Prepeljani so bili, da se lahko izvrši preiskava v miru.

*** Na razorožitveni konferenci v Moskvi,** kateri predseduje Litvinov, je izjavila ruska sovjetska vlada, da je

pripravljena znižati tokom poldrugega do dveh let svojo armado na četrtino, t. j. na približno 200.000 mož, če tudi ostale pogodbenice države store isto. — Razpustile bi se tudi vse irregularne čete. Obmejna ozemlja se naj proglašajo za nevtralna.

*** Rusi v Lausanni.** Ruska vlada je poslala lausanski konferenci noto, v kateri ponovno z vso odločnostjo zahteva soddločevanje glede morskih ožin. Nasprotni sklep bi pomenil težko ogroženje življenjskih interesov Rusije in bi Rusija na sklepe, storjene brez njenega sodelovanja, ne bila vezana.

*** Volilna reforma v Italiji.** Kakor poroča glavni fašistovski organ »Popolo d'Italia«, bo vlada že v prvi seji prihodnjega zasedanja rimske zbornice, ki se bo vršila dne 15. ali 16. jan. prihodnjega leta, predložila svoj načrt za novo volilno reformo. Po tem načrtu, se bodo uvedla obsežnejša volilna okrožja, tako, da bodo skoro vse dežele (regioni) tvorile le po eno volilno okrožje. Ker pa je velikost dežel zelo različna, se ne bo vedno krilo volilno okrožje z deželo. Lista večine (relativne) dobi dve tretjini poslancev, ostalo tretjino pa manjše sorazmerno.

Dr. Avg. Reisman:

Za deco — za novi rod!

(Beseda ob ustanovitvi društva za podporo ljudsko-in meščanskošolske mladine.)

Ko bodo izšle te vrstice tiskane v javnost, bodo razsvetljevale mesto že večerne luči in list jih bo prinesel v toplo zakurjene sobe onih, ki jih ni strah zime, kot tisočero drugih, kateri z grozo pričakujejo ledenih rož na oknih. V našem mestu najbrž ne bo po zimi nič manj bede, kot je bilo v poletju in jeseni, imela pa bo ostrejšo obliko, vidneje bo prihajala iz predmestij, podstrešij in podzemeljskih ljudskih bivališč. Drobne izsušene punčke, blede dečki se bodo komaj pol nasičeni poleg stark in starčkov drgetaje zgubljali v stranske ulice in iskali — dobrih ljudi.

Pričenja sezona razkošnih elitnih plesov, na katerih se bodo v eni noči uničili stotisoči, počenja pa istočasno sezona mrzlih, nezakurjenih sob, moda pomanjkljivega oblačenja — neprosto-volinega, ampak omega, ki ga diktira borba za obstanek, kjer zmagaže želodec nad rahločutnostjo kože. Pišem onim, ki bodo čitali nocojšnji list ob polno obloženimi mizi in pri tem mislili, kako bi ubili praznoto prihodnje nedelje z denarjem.

Predzadnje nedeljo smo namreč ustanovili v Mariboru novo društvo, ki naj trka na srca teh »onih«, za katere pričenja poleg razkošne zime tudi druga sezona, najlepša možnost karitativ-

nega dela. Brez števila bo prilik in za mnogo je nekoliko že preskrbljeno. Nabiramo za otroško bolnico, v zavetišču deca že kuhajo, zaščitajo deca delujo, dijaška kuhinja živi, mesto skrbi za najrevnejše, za onemogle in obubožane, — mnogo store dobra sreča. Toda vest nas kliče še drugam, ker nikjer ne smemo iti molče in zaprtih rok mimo, če kliče nezastužena beda in trdota življenja. In v nedeljo smo slišali, da je v Mariboru tisoč šolskih otrok — delavskih in meščanskih, ki jim starši pri najboljši volji, pri največjem odreknanju in skromnosti ne morejo kupovati dragih šolskih potrebščin, zimске obleke, dajati mladine rastočim telesom zadostne točne hrane. Že pri vstopu v prvi razred ljudske šole rabi baje otrok 100 K, v prvi razred meščanske 400 K. Starši pa vedo, da niti te ali velike vsote ne zadostujejo in da te potrebščine do konca leta rastejo. Gorje delavskim ali uradničkim staršem, ki odpravljajo jutraj po tri, štiri, pet šolarjev.

In tako sede otroci v klopih brez knjig, prezeblji v raztrganih cunjah in učitelj ne ve, ne kod ne kam. Takšna nam raste šolska mladina v Mariboru, novi rod, ki naj dogradi započeto delo nam je to deco doba vojnega pomanjvelike dobe našega osvobojenja! Dala nam je to deco doba vojnega pomanjkanja, ko ni bilo ne mleka, kruha in ne obleke, zato so tudi zrastle šolke in drobni, in sedaj ko rodijo polja zopet samo za nas in za nje, naj še v pomanjkanju gledajo v boljo bodočnost, ki je ne bodo mogli dočakati?

Kdo si bo torej upal obtežiti svojo vest, ko ga bodo prišli prositi, da pomaga šolski mladini, da pomaga vzgojiti — zdrav, krepak novi rod? Že l. 1874. so Mariborčani ustanovili podobno društvo, pri katerem so marljivo sodelovali tudi slovenski rodofjubi, čeprav je bil odbor po večini v nemškem vodstvu. Zato se bodo brezdvomno tudi v novem društvu znašla pri složenem in intenzivnem sodelovanju brez razlike vsa blaga mariborska sreča, da časno nadaljujemo človekoljubno delo svojih prednikov. S tem bomo tudi najlepše in najdoslednejše proslavili svoj državni praznik Osvobojenja in Ujedinjenja, ki je šel pravkar tako skromno in tiho mimo nas. To smo dolžni sebi, državi in novemu rodu, ki nas ne sme obsojati, ko bo prevzemal našo dedščino. Njen največji delež mora biti človekoljubje.

V torek ob 20. (8.) uri zvečer v Narcenem domu

Miklavžev večer Mariborskega Sokola.

čakovan uspeh, tako v umetniškem, moralnem in gmotnem oziru. Klub pa ima še velike cilje: dati hoče našemu mestu umetniški hram — Umetniški paviljon in Umetniško galerijo, ustanoviti namerava pozneje umetniško šolo itd., itd. Za vse to pa je treba najprej sredstev in blagohotnega sodelovanja vse naše javnosti in radi tega opozarjamo na klub »Grohar« vse naše zavedno in kulturno meščanstvo, kakor tudi inteligentne na deželi, posebno pa še na njegovo prihodnjo veliko prireditve »Japonska noč«, ki se vrši dne 20. januarja prihodnjega leta v Götzovi dvorani ter v vseh z njo združenih prostorih.

Ga. Ančica Mitrović — članica našega gledališča. Lansko leto je naša mariborska gledališka publika prvič spoznala izborne kvalitete gledališčne umetnice ge. Ančice Mitrovićeve, takrat članice varaždinskega mestnega gledališča. Ga. Mitrovićeva je nastopila kot gost v par operetah ter v drami »Vučina« in žela vedno obilo znanja. Kakor izvemo sedaj, postane naša Mitrovićeva redna članica našega mariborskega gledališča, kar najistkrenejše pozdravljamo, ker smo prepričani, da bo to vsekakor pridobitev. Z gospo Mitrovićevo prihaja k nam tudi njen soprog g. Mitrović, bivši ravnatelj varaždinskega gledališča ter vstopa kot nova moč v zbor naših gledaliških dirigentov. Naš gledališki ansambl se tako ugodno izpopolni, želeli bi jo še, da bi gledališko vodstvo po-

Feuilleton.

»Ilirci« in praznik narodnega osvobojenja. Četrto obletnico našega narodnega osvobojenja je proslavilo mariborsko Narodno gledališče z uprizoritvijo Lunačkove drame »Ilirci«. Lepo je, da skrbi vodstvo našega gledališča ob narodnih in državnih praznikih tudi za patrijot. hrano, toda držati bi se pa vendar moralo tudi čistih umetniških smeric. »Ilirci« so res patrijotično delo, toda umetniško niso. Ako presodimo dramo z umetniškega, literarnega stališča, moramo priznati, da je jako šibka, da ne rečemo kaj več in zato bi bili ta večer videti raje kaj drugega. Res je sicer, da Slovenci za take prilike nimamo patrijotičnih in obenem literarno višje stoječih gledaliških komadov, toda v vsej jugoslovanski literaturi pa bi se vendar dalo dobiti tudi kaj boljšega, kakor pa so »Ilirci«. Končno pa tudi ni ravno neobhodno potrebno, da se v proslavo narodnega in državnega praznika uprizorjajo ravno gledališki komadi; potrebi bi se dalo docela ustrediti tudi s koncertnimi in recitacijskimi točkami. Tak spored bi imel po našem mnenju tudi res pravo slavnostno obležje in morda bi bil tudi obisk boljši, ker se pomanjkanje takih večerov pri nas že splošno čuti. Vsekakor bi bilo dobro, da bi gledališko vodstvo o tem premišljalo ter se v bodoče po tem tudi ravnalo.

Praznik narodnega osvobojenja in ujedinjenja in ljudstvo. Praznik na-

rodnega in državnega ujedinjenja, 1. december, bi moral biti naš največji praznik v letu. Tega dne bi se moral ves narod, brez ozira na stranke, vere in stanove spominjati velikega, največjega trenutka naše jugoslovenske zgodovine. Zalibog doslej temu ni bilo tako. Naša najvišja politična oblast je sicer priredila v Götzovi dvorani elitni ples, tega pa so se vdeležili lahko le višji krogi, ki so prejeli za to posebna povabila; na narod, na preprosto ljudstvo ni mislil nihče. In vendar to ni le praznik višjih in tudi ne samo inteligence, ampak je tudi praznik vseh ostalih ljudi do najnižjih, do najbednejših. Teh še v prvi vrsti; in zato bi se ravno na te ne smelo pozabljati. Inteligenca se navadno zaveda svojih patrijotičnih dolžnosti in nje ni toliko potrebno utrjevati in vzgajati; bolj potrebno je to pri preprostem ljudstvu. Zato bi bilo treba ob priblihi naših narodnih in državnih praznikov skrbeti najprej za ljudstvo. V ta namen bi se morale prirediti ljudske svečanosti, ljudske zabave in prireditve, na katere bi imel pristop vsakdo če le mogoče brezplačno. Radi tega svetujemo našim političnim inštančam, kakor tudi našim narodnim društvom, naj bi v bodoče ob takih prilikah skupnim delovanjem in skupnimi žrtvami poskrbeli pred vsem za široko narodno glasnost.

Delovanje umetniškega kluba »Grohar«. Maribor v prošlosti v umetniškem oziru ni pomenjal veliko ali celo

nič. Niti Nemci niti Slovenci se za umetniško vzgojo tega lepega mesta ob Dravi niso zanimali. Vse delovanje je težilo le na politično stran; Nemci so skušali zatreti slovenski življenjski Slovinci so se branili. Napadanje Nemcev in obramba Slovencev je obsorbirala vse sile in moči. Danes je Maribor slovenski in jugoslovanski; politična borba med obema nacionalnima elementoma je zavrnjena v omejene ograde in zato ostaja dovolj časa tudi za delo na kulturno-prosvetnem in umetniškem polju; in res se zadnje čase opaža, da vidno napredujemo. Naše gledališče se je po težavah prvih let nekako utrdilo; »Glasbena Matica« vidno napreduje, njej ob bolni pa stoji glasbeno društvo »Drava«; osnovala se je »Ljudska univerza«, ki skrbi za redna predavanja; Ljudska knjižnica postaja vedno bolj izobraževalno središče našega mesta, pa tudi druga kulturna, prosvetna, umetniška in ostala društva so jako agilna. Skupina umetniških delavcev, združena v klubu »Grohar«, pa zasluži še posebno priznanje. Klub »Grohar« je prvi umetniški klub v našem mestu in zato je njegovo stališče težko, kajti ljudstvo je treba za uživanje in cilje umetnosti komaj vzgajati. To pa se doseže najlažje potom razstav. Klub »Grohar« je priredil doslej že štiri razstave ter se poleg tega vdeležil tudi V. jugoslov. umetniške razstave v Beogradu. Na vseh teh razstavah, osobito pa na zadnjih dveh, je dosegel lep in res nepri-

Dnevna kronika.

Božičnica obmejni deci in deci okrog Maribora.

Okrajni glavar dr. Lajšič pripravil je lepo božičnico otrokom obmejnih šol: Sv. Duh, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Kungota, Svečina, Sv. Ilj in Sladki vrh in otrokom šol: Krčevina, Studenci (deška in deliška) Pobrežje, Tezno, Radvanje in Razvanje. Obdarovanih bo več sto ubožnih otrok z obliko in perilom. Božičnica za otroke šol okrog Maribora se vrši v ponedeljek dne 18. t. m. ob 1/3. uri v telovadnici realke. Spored (vrše se nastopi otrok) se po zvezi objavi. Vodstvom obmejnih šol so se že poslala navodila za te božične prireditve, vseh teh božičnic se udeležita tudi gg. okrajni glavar in okrajni šolski nadzornik.

—□—

— Smrtna kosa. V Slivnici pri Mariboru je umrl 2. t. m. 80 let stari vdovec Peter Lešnik, po domače Gril. Bil je svoj čas župan v Orehovi vasi, mnogoletni občinski svetovalec, načelnik kraj. šolsk. in cerkven. odbora v Slivnici. Pogreb se je vršil v torek dopoldne.

— Vse, kar je prav! Od mnogih naših zavednih trgovcev in drugih smo prejeli obvestilo, da jim pošilja mariborska ekspedija Orient nemške oferte. V teh ofertah se najdejo povrh še naši kraji navedeni kot Laibach, Rußschuk itd. Tako dvigamo menda sami ugled našega jezika. Potem pa zahtevamo nacionalne zavednosti od priprostitih nacio. Tudi takozvana mednarodna podjetja ne smejo grešiti zoper najenostavnejša pravila nacionalnega takta! Zlasti ne dvorne ekspedije.

— Pri »Finančnem okrajnem ravnanstvu v Mariboru« so — kakor nam piše prijatelj — izgubili glavo. Ne razločujejo več, kaj je 4% pristojbina in kaj je 3% rentni davek. Vkljub temu, da so plačali denarni zavodi skozi vsa leta rentnino, predpisuje fin. ravnanstvo naknadno še za vse iste zneske tudi 4% pristojbino ter tako oškodujejo zavode, ki itak vsled vojnih posojil ne morejo izkazati niti vinarja dobička, za znatne zneske, ter jim z rekurzi, ki morajo slediti, krade zlati čas dela. V jednem slučaju je celo potom pristojnega davčnega urada stranke pustilo obvestiti, da naj odtegne rekurz, ker jej itak ne bo pomagal. Ali imajo vendar le slabo vest? Takih stvari si v nadalje ne bomo pustili dopasti in naj si bo to Peter ali Pavel. Našli bomo pota v Beograd, da ta napravi konec takemu poslovanju.

— Eppur si muove. »Slovenec« in njegovi okolici z ljubljanskim škofom vred se pozna zveza z brezverskimi komunisti. V eni zadnjih številkih se namreč zavzema za svobodno univerzo, za svobodo znanosti itd. Kje so časi, ko je skrbelo tudi za primerno tenorista, katerega zelo pogrešamo.

Naše stare opere in operete. Slovenci imamo malo gledaliških glasbenih del, pa še tistih ne znamo prav ceniti in uvaževati. Slovenski operni in operetni komponisti se trudi in muči, da bi — gotovo ne iz sebičnih, ampak zgolj idealnih nagibov — obogatili našo gledališko glasbeno literaturo, ko je novo delo dovršeno se morda tudi res vprizori, ali pa celo tudi ne, potem pa se za dolgo dobo ali pa celo za vse večne čase vrže med staro šaro. Taka usoda je doletela tudi dve deli naših prvih glasbenikov, Parmovo opereto »Nečak« in Foersterjevo opero »Gorenjski slavček«. Obe deli sta po prvih uprizoritvah celo dolgo vrsto let trohneli v gledaliških arhivih in treba je bilo precej napora in celo tudi draginja s strani javnosti, da se ju je končno vendar zopet prineslo na dan. — Tako smo sedaj istočasno doživeli zopetno vstajenje teh dveh del. Parmovo oper. »Nečak« je postavilo na oder naše mariborsko Narodno gledališče, Foersterjevo opero »Gorenjski slavček« pa ljubljansko. Obe sta uspeli dobro in pokazali, da nismo tako ubogi kakor izgledamo. Morda bo po vprizoritvi teh dveh že pozabljenih del napočil čas »vstajenja« iz prahu in pozabe tudi za ostale naše starejše opere in operete? Ali smo moči? —

nezmotljivi papež Pij IX. izrekel besede, obvezne za vse pravoverne katolike: »Sovražniki vere se ne sramujejo trdit, da se mora znanost emancipirati od sv. pisma in avtoritete cerkve«. Če bi se klerikalci ne zvezali s komunisti, bi najbrž na ljubljanski univerzi učili, da je Eva nastala iz Adamovega rebra...

— Značilno za klerikalno politično hinavščino je sledeče: klerikalni listi so polnili ogorčenja nad vlado, češ da ne pusti Radičevcev v Beograd, oziroma tudi nad Radičem, zakaj ne gre v narodno skupščino. Novačan pa poroča v »Republikancu«, da je Radič izjavil, da mu je dr. Korošec odgovarjal iti v Beograd. Kdor zna misliti, si bo napravil svojo sodbo.

— »Republikanec«. Pod tem naslovom je prišel dr. A. Novačan zopet izdajati glasilo Slov. republikanske stranke. List se tiska pri Rodetu v Celju. Prva številka je pisana trezno in stvarno.

— Samomor. V gozdu nad cementno tovarno v Zidanem mostu so našli te dni obešenega nekoga Roberta Weitzla, ki je služil pri vojaki. Vzrok samomora ni znan.

— Nova umobolnica v Jugoslaviji. Ministrski svet je odobril kredit 100 milijonov kron za ustanovitev nove umobolnice za Južno Srbijo. Nova umobolnica se zgradi v Topolnici pri Nišu. Dosedanje naše umobolnice se nahajajo v Stenjevici pri Zagrebu, v Studencu pri Ljubljani, v Sarajevu in Sibeniku, a v Kovinu v Vojvodini se še gradi.

— Nov list v Trstu. V Trstu je prišel te dni izhajati nov italijanski tednik »Osservatorio Europeo« (Evropska opazovalnica), ki se peča pred vsem s trgovskimi, industrijskimi, finančnimi in pomorskimi ter drugimi gospodarskimi vprašanji ki so v zvezi z Italijo, oziroma osobito s Trstom kot gospodarskim središčem.

Dopisi.

Slov. Bistrica. V soboto, 9. decembra in v nedeljo 10. decembra prirede diletantje iz Smartna na Pohorju v gedališki dvorani hotela »Beograd« v Slov. Bistrici dve predstavi: »Poštna skrivnost«, burka v dveh dejanjih in »Lažnjiva Milena«, mladinski igrokaz v 2 dejanjih. Med odmori igra godba. Ker je čisti dobiček namenjen šolskemu odru in šolski knjižnici v Smartnu na Pohorju, zato se vsi prijatelji Pohorcev vljudo vabijo. Začetek v soboto ob 1/20. uri in v nedeljo ob 15. uri

Celjske vesti.

Celjski Andrejev sejm dne 30. nov. je bil zelo dobro obiskan. Največ opravka pa je imela policija z raznimi tatovi. Zaprta je celo vrsta takih ptičev, mnogo jih je tudi ušlo. Zelo razburjeni so bili sejmarji proti opoldnevni na glavnem trgu, kjer je bil ukraden Jos. Lubeju, posestnik iz Krajučice pri Sv. Jurju ob juž. žel. v gnučji tisočdinarski bankovec. K sreči je kmet to kar zapazil. Vse je naenkrat kričalo »primite ga!« Uzmovič, elegantno oblečen gospod, je začetkom sam pomagal loviti tatu, ko mu je pa bil detektiv že preblizu, je krenil na dvorišče nekega trgovca, preskočil plot, od tod dirjal proti kolodvoru med tem v Raziagovo ulico. Ker mu je bilo okoli postave že za petami, izginil v poslopje okoli šole. Črez nekoliko časa se je izpremenjen in s črnimi naočniki zopet pojavil, a bil takoj aretiran. Pri sebi je imel celo vrsto na ime Fr. Vidman iz velike Propernice, Kotar Požega se glaseče dokumente, na katerih so bile številke, tako rojstno leto in datum, otvorene. Potna izkaznica je izdana od trške občine Rogatec za potovanje v Beograd s popravljenim datumom. Dva poštna odrezka, glaseča se na Fr. Vidmana, nosita stampilju poštnega urada v Rogatecu (20. IX. 22). Pri sebi je imel celo vrsto ukradenih stvari. Govori mešanico raznih jezikov in je šredovomno nevaren mednarodni žepar.

Po celjski okolici se vrši od klerikalne strani agitacija od hiše do hiše proti priklonitvi okoliške občine z mestno občino Celje. Pobirajo se tudi podpisi, pri čemer se pa agitira z najostudnejšimi lažmi ravno med neraz-

sodno maso. Med drugim se pa pripoveduje o velikanskih mestnih dolgovih, ki jih faktično ni, ker reprezentirajo mestne nepremičnine in podjetja danes ogromno premoženje. Most pa bo morala okoliška občina staviti ravno tako kakor mesto Celje, ker je na njem bolj interesirana kakor mesto samo. Združitev ima svoje dobre in slabe strani, o tem se da gotovo govoriti. — Zahrbno in nepošteno pa je s potvarjenjem resnice umetno vzbujati sovraštvo proti mestnemu prebivalstvu.

Velikanska eksplozija v Slovenski ulici.

Dva mrtva, 1 težko ranjen. — Poslopje popolnoma porušeno. — Vtihanje vojaški smodnik. — Vzrok eksplozije neznan.

Maribor, 5. decembra.

Danes krog pol 8. ure zjutraj je iznenadil stanovalce v Slovenski ulici in sosesčini grozen pok. Za hišo št. 18 se je dvignil oblak prahu, potem pa zopet vse mirno. Čuvaj na stolpu je parkrat udaril plat zvona, misleč, da je izbruhnil požar. Ljudje, ki so bili ob tem času na ulicah, so hiteli proti Slovenski ulici, kjer se je moralo pripetiti nekaj nenavadnega. In niso se varali.

V Slovenski ulici št. 18 stanuje puškar Franc Čutič; na ulico ima svojo prodajalno, zadaj na dvorišču pa je bila delavnica in nekako skladišče. Je to ena onih starih mariborskih hiš, ki nimajo skoraj nobenega dvorišča. Na ulico je enonadstropna hiša, ki sega na eni strani kakih 100 metrov nazaj na dvorišče, ki je od vseh strani obdano od sosednih hiš. V ozadju je bila prizemna stavba, v kateri je bila delavnica, poleg delavnice pa malo stanovanje. V delavnici, kjer je imel puškar Čutič spravljen tudi smodnik, je nastala danes zjutraj krog pol 8. ure eksplozija, ki je pustila za sabo samo razvaline.

Prvim očividcem se je nudil grozen prizor. Kup tramovja, opeke, traverz, deli pohištva, razbite šipe, krik in jok zbeganih stanovalcev, ki v prvem trenutku niso vedeli, kaj se je pravzaprav zgodilo. Rešilni oddelek, ki je prihitel takoj na lice mesta, je imel težaven posel. Izpod razvalin so potegnili težko ranjenega puškarija Čutiča, ki je bil slučajno sam v delavnici, kjer ga je zalotila nesreča. Pretresljiv prizor pa je bil v sosednem stanovanju nekega Antona Skrbince, delavca pri Götzu. Na postelji 11-mesečno dete mrtvo, poleg postelje žena mrtva. Pred četrt ure je zapustil smehljajočega otroka, ki se je igral na postelji z mamicco, sedaj kup razvalin. Drugi stanovalci so ostali skoraj nepoškodovani. Le neka ženska, ki je stala za časa eksplozije v bližini okna, je dobila rane na obrazu in rokah vsled razbitih šip.

Kako je eksplozija nastala, še ni pojasnjeno. Vojaški oddelek, ki ga je s potrebnimi strokovnjaki delegirala komanda mesta, je izkopal dosedaj izpod razvalin 27 zavojev vojaškega brezdimnega smodnika, ki je vtihanje iz Avstrije, in 1 zaboj kamniškega smodnika. V kotlu za vodo, (pri štedilniku) ki je ležal med tramovjem, se je našel skrit vojaški signalni aparat z žarometom. Od kod in čemu je skrival Čutič ta aparat, bo dognala preiskava. Značilno pa je, da je imel Čutič take množine vtihanega vojaškega smodnika, ki so ga našli tudi na podstrešju stanovanjske hiše, skritega v škafah za konzerve. Že pred enim mesecem mu je policija zaplenila nad 20 vojaških pušk, med razvalinami pa se je našel še cel zaboj italijanske municije.

Kakor je tudi ta nesreča vsega obžalovanja vredna, je pa grozen memento našim oblastim, da delajo z vso silo na to, da se vsa skladišča z eksplozivnim blagom, kakor benzin, petrolej itd. premeste iz sredine mesta na osamljen, posebej za to določen kraj.

Naknadno doznavamo še sledeče podrobnosti: Po dosedanjih preiskavi je soditi, da je Čutič nocoj ponoči dobil večjo pošiljatev vtihanega smodnika iz Wöllersdorfa v Avstriji. Smodnik je bil spravljen v delavnici. Sumi se, da je Čutič danes zjutraj ta

smodnik preizkušal, pri čemur je nastala eksplozija. Kamniški smodnik je bil spravljen v predpisanim zaboju in ne presega dovoljene količine. Eksplozija je torej povzročila vtihanje smodnik, od katerega se je našlo že nad 20 škafelj. Razkopavanje in pospravljanje razvalin se nadaljuje.

Mariborske vesti.

Maribor 5. decembra 1922.

m Med cigane gre. V Mariboru dobro znani klerikalni poslanec je te dni izjavil pred večjo družbo v nekem tukajšnjem hotelu, da gre zopet tja dol med cigane. G. poslanec je pri tem mislil na parlament, kamor ga je posadila »božja previdnost«. Njegov dovtip je zelo dvoumen; nekateri so si mislili: no, gliha vkup striha! Drugi pa so bili mnenja, da gre g. poslanec v Beograd ociganit državno blagajno za dobre dnevnice po slabo delo. Res, prava ciganska kupčija je ta politika poslancev »ljudske« stranke.

m Ponočno razgrajanje po Tattenbachovi in Sodni ulici. Prejeli smo: Zadnje čase se ponočno razgrajanje po Tattenbachovi in Sodni ulici vedno bolj množi. Prošli petek, soboto in nedeljo, vsakokrat po polnoči, tako krog 1—2. ure je po križišču teh dveh ulic tulila in pela neka pijana družba. Priporočali bi policijskemu komisarijatu, da bi po možnosti dirigiral na ta odsek mesta vsaj enega stalnega ponočnega stražnika, da bi se temu tuljenju napravil konec.

m Predavanja v Ljudski univerzi. Mariborsko občinstvo opozarjamo, da sedaj na predavanja g. Rudolfa Crniča, poročnika trgovinske mornarice in urednika revije »Jugoslav. Pomorac« v Zagrebu, ki bo dne 11. t. m. v mali kazinski dvorani predaval o važnosti pomorske propagande v Jugoslaviji. Predavatelj je že znan obiskovalcem »Ljudske univerze« po svojem odličnem predavanju v prvi polovici letošnjega leta. Kot priznan strokovnjak v vseh zadevah, ki se tičejo našega pomorskega življenja, bo nedvomno nudil poslušalcem obilo novih pogledov na bodočnost naše države v Jadranskem morju in v svetovnem pomorstvu sploh. — Dne 16. decembra pa bo predaval šef državne borze dela g. Jože Stabej o borzi dela in organizaciji delovnega trga. Pobijanje brezposelnosti in organizacija razpoložljivih delavskih moči — to sta dva važna socialna in narodnogospodarska problema in je treba, da se seznanimo z njima. Pričakujemo, da bo naše občinstvo v obilnem številu posetilo obe predavanji.

m Cerele frančais priredi v nedeljo, 10. dec., ob petih popoldne v mali, dvorani Narodnega doma svojim članom in po njih vpeljanim gostom čajanko z deklamacijami, malo veseloigro in muzikalnimi proizvajanj. Radi potrebnih priprav prosi odbor, naj se javijo po možnosti vsi, ki se želijo udeležiti te prireditve, v ponedeljek ali sredo od 5—7. ure v društveni čitalnici — gimnazija, približje na levo — ali pa v torek ob 6. uri v francoskem kurzu na moškem učiteljsku.

m Simfonični koncert mariborske vojne muzike. Dne 9. decembra t. l. priredi mariborska vojaška godba v Götzovi dvorani koncert s sledečim sporedom: 1. St. Binički: Ekvinočijo, Ouvertura; 2. L. v. Beethoven: 5. Simfonijska; 3. Charlo Saint Saens: Danse Macabre (Ples mrličev) simfon. slika; 4. Ant. Dvořak: Polednice, simfonična slika; 5. Josip Majer: Makedonski ples št. 1. in 2.; Izven označenega sporeda bo izvajala tudi Sl. Ostercevega Ubežnega kraja, simfonična slika, katere se je dne 2. t. m. prvokrat priredila v Celju z velikim uspehom. Ker je godba imela dne 2. t. m. v Celju s simfoničnim koncertom velik uspeh, pričakujemo, da se tudi mariborsko prebivalstvo v mnogobrojnem številu udeleži te prireditve. Gospod kapelnik Jos. Majer se je izkazal kot eden najboljših in najodločnejših naših dirigentov, ki pa v kratkem času zopet odide iz naše sredine.

m Kvartet Zika. Kakor že znano, priredi ljubljani Zikovci svoj drugi koncert v Mariboru, ki bo po svojem programu še zanimivejši kot je bil zadnji. Koncert se vrši v četrtek dne

7. decembra ob 20. uri v mali Götzovi dvorani. Proizvajali bodo sledeče mojstrske skladbe: 1. Borodin quartet D-dur, 2. Schubert: Variacije o temi: Smrt in deklacija. 3. Smetana quartet E-mol »Z meho života« (Iz mojega življenja). Vstopnice se dobe v predprodaji pri Höferju v Šolski ulici.

m Jutrašnjega zborovanja o načrtu »Zakona o izjednačenju direktnih davkov« v Narodnem domu se udeleži kot glavni poročevalec mesto finančnega nadzvetnika g. Bajiča, gospod davčni nadzornik Žagar, davčni referent pri trgovsko-obrtniški zbornici. K zborovanju so vsi gospodarski krogi pomno vabljeni.

m Ljudska univerza. Udeleženci krožka, v katerem se obravnava Tolstojeva »Spoved«, imajo sestanek v četrtek 7. t. m. ob 8. zvečer.

m Kavarna v mestnem parku. Vsak dan koncert od 20. do 23. ure. Cene se pri koncertu ne zvišajo. 2431

m Slov. trgovce, obrtnike, zdravniške in ostale gospodarske kroge Maribora, ki hočejo priti v seznam Mariborskega koledarja, opozarjamo, da se zglase pri društvu slovenskih trgovcev in obrtnikov do 8. dec., da ne bo pozneje nepotrebnih rekrutacij s strani onih, ki bodo po lastni krivdi izpuščeni. Seznam bo urejen po strokah in bodo navedene tudi ulice in telefonske številke. Izdanih bo 5000 izvodov.

m Velika kavarna. Ela Kastelic, 10letna umetnica - na gosli svira v

Klub-baru vsak dan ob 22. uri zvečer. Svira kompozicije od Beethovena, Dile, Händel-a in Bacha, itd.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 5. decembra. Hoffmannove pripovedke. Izv. Gostuje g. L. Kovač. Sreda, 6. dec., ob 15. Snegulčica, izv. mladinska predstava.

Četrtek, 7. decembra. Jahnševčani. B.

—□—

»Hoffmannove pripovedke«. Opozarjamo na današnje gostovanje odličnega gosta g. L. Kovača, v vlogi Hoffmanna. Obenem sporočamo cenj, občinstvu, da naj si čimprej ogleda »Hoffmannove pripovedke«, ker je uprava primorana vsled ogromnih vsakokratnih režijskih stroškov vzporedno čim bolj reducirati.

Mladinska predstava. V sredo, dne 6. dec. vpripori dekl. osnovna šola v Studencih priljubljeno mladinsko igro »Snegulčica« kot Miklavžovo darilo. Predstava se vrši v tuk. gledališču. — Začetek ob 15. uri.

Vhod v gledališče. Z današnjim dnem bo zaprt običajni gledališki vhod v gled. ulici ter bo odprt vhod na pročelju na Stolnem trgu (nasproti glavne pošte). S tem bo doseženo, da ne bo prihajal mrzli zrak neposredno s ceste v gledališke prostore. Tik pred vhodom v gledališke prostore se bo tudi kurilo.

Sokolstvo.

Sokolsko društvo v Hočah privedi 8. t. m. v svojem domu Miklavžev večer s petjem, deklamacijami, igro »Čista vest«, z nastopom dece in obdarovanjem itd. Vabljeni so vsi prijatelji mladine. Začetek točno ob 8. uri pop.

Objave.

§ V torek se vrši v Klub-baru (Ve lika kavarna) Miklavževa akademija koncertom in plesom. Sodelujejo g. in gospodična Pečnik ter gospodična Ela Kastelic. Začetek ob 22. uri.

§ Mestni kino. II. del prekrasnega filma »Sodoma in Gomora« in sicer »Kazen« se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu, 2. dec.: pšenica: bačka 408, srem-ska 405; ječmen: bački 273, sremski 278; oves: bački 270, sremski 275; koruza: bačka 325, zrno za mare 208; fi-žol: novi beli 350, pisani 340; moka: št. 0 bačka 580, za kuhno 555, krušna št. 6 505; otrobi: pšenični 160; mast: svinjska ab Bačka 25; zelje: bačko glavna 40—45; orehi: bosanski 560; čebula 350. Tendence: evrsta.

g Žetev duhana. Po podatkih, ki prihajajo monopolni upravi, je soditi, da letošnja žetev po svoji količini ni

ravno najboljša, vendar pa kvaliteta precej nadkrajnje lamski pridelek, na- kar je posebno vplivala letošnja suša. Letošnji pridelek bo značal krog devet milijonov kilogramov tobaka. Polovi- co celokupnega pridelka odpade na Sr- bijo in Crno goro, ki pridelata nad tri in pol milijona kg. Na Bosno in Herce- govino bo odpadlo približno dva mi- lijona kg. V Dalmaciji je žetev nekoli- ko slabša ter se računa na 1 milijon kg. Na Hrvatskem in v Slavoniji se bo pridelalo krog 40.000 kg. Pri nas v Slo- veniji pa približno 35.000 kg.

g Cene železa v Nemčiji. Od 24. no- vembra veljajo v Nemčiji za surovo železo sledeče cene: Hemalit 120.829 mark, lito surovo železo I. 107.765 mark, II. 107.235 mark, luksemburška kvali- teta 102.992, ferocielit 152.478, temper- sko surovo železo 128.469 mark za me- terski stot.

ŠAH.

Mednarodni šahovski turnir na Dunaju ima sledeči izid: Rubinstein 11½, dr. Tartakower 10, Wolf 9½, Aljechin 9, Maroczy 9, Grünfeld 8 (1), Tarrasch 8, Reti 7½, Bogoljubov 6½, Spielmann 6, Samisch 5½, Kuković 5 (1), Takaes 3½ (1), Kmoch 1½.

Glavni urednik: Radivoj Rehar
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Narod. gledališče v Mariboru.

Predstava 59. Sezona 1922/23. Izv. abonem.

V sredo, dne 6. decembra 1922 ob 15. uri:

Za Miklavžovo uprizori dekliska osnovna šola v Studencih v prid šolski knjižnici sesticam, bralcem in vsem mladim ljubim mladinsko igro:

Snegulčica

Veseloigra v 5. dejanjih. Po pravljici spisal C. M. Gorn r. Slo- venski deci priredil Iv. Gornik.

O SEBE:

Kraljica	Voj	} skratje
Kraljičina Snegulčica, njena pa- storka	Soj	
Kraljevič Zlatodolski	Noj	
Bogdan, njegov spremljevalec	Roj	
Minister	Loj	
Dvorjan	Znoj	}
Dvorjanka	Boj	
Radmir, lovec	Spremstvo kraljičino	
	Spremstvo kraljevičino	
	Zrcalo.	

I. slika: Čarobno zrcalo. II. slika: V gozdu. III. slika: Pri skrat- jih. IV. slika: V kraljičini sobi. V. slika: Prodajalka. VI. slika: Vnove v kraljičini sobi. VII. slika: Sadiarica. VIII. slika: Re- šitev Snegulčice. IX. slika: Kraljičina Snegulčica.

Sodeluje: Češki salonski orkester.

Cene: Dramske.

Konec ob 17½.

Pohišstvo

rabljeno, dobro ohranjeno, se prod. Ogled dne 6., 7. in 9. t. m. od 12.—16. ure popoldne v skladišču tvrdke F. & A. Uher, Maribor, Einspielerjeva ulica, nasproti Franzovega mlina. 2433 3—1

POZOR! PREVZETJE TVRDKE POZOR! „MELISTROJA“ D. Z. O. Z.

Podpisani si vlij. dovoljujemo cenj. občinstvu naznaniti, da smo s 1. decembrom prevzeli ozir. kupili tvrdko „Melistroja d.z.o.z.“ Podjetje bomo popolnoma na novo moderno reorganizirali in s prihodnjim tednom tudi z vsemi v našo stroko spada- jočimi deli zopet začeli. Tvrdka se ne bo samo v prihodnje bavila z elektrotehničnimi napravami, kakor z vsakovrstnimi instalacijami, montažami in raznimi popravili, ampak pro- dajali in popravljali bomo avtomobile, motorna kolesa in vse v to stroko spadajoče potrebščine po najnižjih cenah. Za nadaljna naročila se cenj. občinstvu prav toplo priporočamo.

Maribor, dne 1. decembra 1922.

2413 2—2

Z odličnim spoštovanjem: Novi lastniki tvrdke: „Melistroja“

Stojnina na železnici povišana

za Din 10.— na urol

Za brzo prevažanje dospelih pošilk se priporoča

JADRAN d.z.o.z.

prej REITINGERJEV naslednik.

PISARNA MELJSKA CESTA 1 - TELEFON ST. 35.

Največje in najstarejše podjetje za prevažanje v mestu.

32 vozov, 5 pohištv. vozov, 2 tov. avtomobila. 2300 10-8

Najprimernejša darila za

božič in novo leto

AMERIKANSKI

IN ANGLEŠKI

SINGER ŠIVALNI STROJI

Singer igle in

nadomestni

deli.

Singer olje,

nit, svila

l.t.d.

Lastna mehanična delavnica

— Prodaja na obroke —

Singer šivalni stroji Bourne & Co., Newyork

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5

Podružnice: MARIBOR, Šolska ul. 2

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar,

Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo,

Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica,

Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles,

Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 8—4

— Zastopstva so v vseh večjih mestih —

Suho (prekajeno) svinjsko meso

po želji in vrsti 5 kg za 120 Din., 5 kg salam po 110 Din., razpošilja franko pošta po povzetju Josip Ducháč, Pakrac, Slavonija. 2430

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge domače pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328**

POZOR!

Zimske in športne obleke, ra- glane, površnike, damske ko- stume in plašče izdeluje najce- nejše in po najmodernejšem kroju **Dominik Fabjančič** Jurčičeva ulica 5/L 2050

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Domači čevlji v vseh velikostih.

čevlji za dame in gospode,

plesni čevlji v najmodernejših in

najelegantnejših oblikah

se dobe po najnižjih cenah pri

ANICI TRAUN MARIBOR

Grajski trg št. 1

Mala oznanila.

Gospodinja, katera zna dobro kuhati za 4 osebe, se takoj sprejme. Naslov pustite v upravi lista pod „Stalno me- sto“. 2416 3—2

Nova spalna soba, kompletna, iz orehovega lesa, se radi pre- selitve prod. Krčevina, vila Marija dom. 2415 2—2

Prodaja se trgovina na pro- metnem kraju za ugodno ceno ali se v isto sprejme družab- nika. Realiteta pisarna „Ra- pid“, Maribor, Gosposka ulica št. 28. 2432

Stare rabljene steklenice od črnih, plavil, kakor tudi od olja za šivalne stroje kupuje po najvišji ceni tvrdka „Jelen“, Maribor, Meljska cesta št. 75. 2428 3—1

Prodaja se ononadstropna hiša na Tržaski cesti z vrtom in nivo, 5 stanovanj, gospodar- sko poslopje, klet, cena zelo ugodna. — Naslov se izve v upravi. 2429 2—1

Tovarna pohištva Korolka cesta 46, Hochnecker in dru- govi, ima v zalogi spalne in jedilne sobe kakor tudi kn- binjke oprave po tvojarskih cenah. Sprejme tudi vsako mizarstvo delo. 2346 10—3

Približno 1000 kg svinjske krme se prod. Meina ulica št. 38. 2414 2—2

Hiša, nova, za vsako obrt. z vrtom in travnikom, v bližini Maribora, glavna cesta, se ta koj prod. Stanovanje 4 sob in kuhinje itd. takoj prosto. Ponudbe pod št. 550—3 na upravo. 2390 3—3

Ugodna prilika!

Posedstvo, obstoječe iz 2 hiš gospodarskega poslopja, velikega sadnega vrta, velikega vrta za ze- lenjavo, 2 njiv, s staroznano gostilno pri „LOVSKEM DOMU“ v bližini „Treh ribnikov“ (10 minut od Maribora), se radi opustitve obrti s celim inventarjem prod. za 300.000 Din. — Reflektanti dobe natančnejša pojasnila pri **Josip Katalan-u**, Krčevina št. 70 pri Mariboru ali pa pri tvrdki Nikelsbacher & Smerkolj, Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 26. — 2425 3-2

Posredovalci izključeni.

Zahtevajte povsod „TABOR“!

Domači čevlji v vseh velikostih.

čevlji za dame in gospode,

plesni čevlji v najmodernejših in

najelegantnejših oblikah

se dobe po najnižjih cenah pri

ANICI TRAUN MARIBOR

Grajski trg št. 1